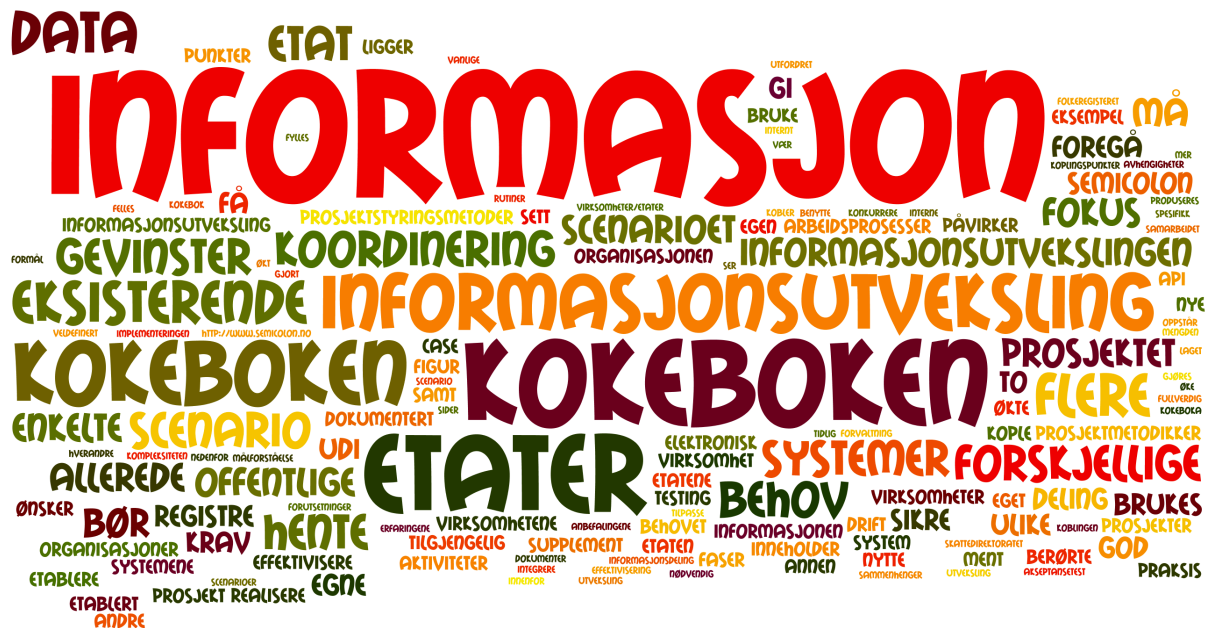

Semicolon kokebok 2.0

Versjon : 2.0

Dato : 14. Mars 2014

Forfattere:

- Per Myrseth (DNV GL)
- Erlend Øverby (Karde AS)

Introduksjon til Kokebok for informasjonsutveksling 2.0

For å hente ut gevinster ved effektivisering av offentlig sektor, vil deling av informasjon mellom forskjellige IT-systemer og etater være nødvendig, men disse IT-systemene er oftest utviklet med andre formål enn datadeling. "Kokebok for informasjonsutveksling mellom virksomheter" vil være ett supplement til eksisterende prosjektmetodikker som brukes internt i organisasjonen. "Kokeboken" fokuserer på situasjonen som oppstår når flere organisasjoner og etater ønsker å få informasjon digitalt fra hverandre, eller når en etat ønsker å effektivisere ved å integrere informasjon fra annen etat direkte i sitt eget saksbehandlingssystem. Ved å bruke "Kokeboken" aktivt ved etableringen av prosjekter der to eller flere etater har behov for å dele data, vil risikoen reduseres og sjansen for et vellykket prosjekt øke betydelig.

"Kokeboken" skal være uavhengig og nøytral i forhold til de prosjektmetodikker som brukes av den enkelte virksomhet i interne prosjekter. "Kokeboken" vil også være til størst nytte tidlig i prosjektet, under analyse- og planleggingsfasen. I kokeboken har vi fokusert på deling av informasjon mellom flere forskjellige virksomheter/etater /systemer der noen av de berørte systemene allerede er i drift. Internt i større organisasjoner vil kokeboken også kunne ha stor nytte.

Et systems livsløp kan deles i tre forskjellige faser:

1. Planlegging/Utvikling
2. Drift/Vedlikehold
3. Avslutning/Migrering

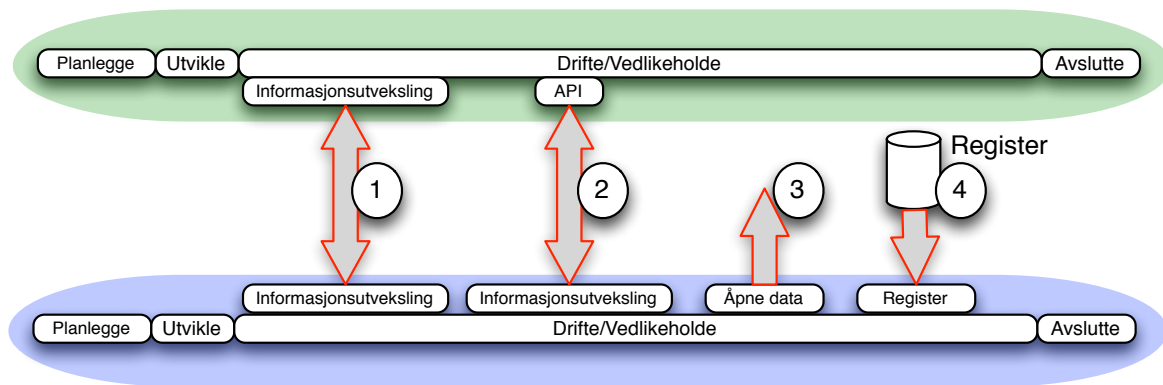
Kokeboken vil vise hvilke faser og aktiviteter aktørene må igjennom og gi gode råd om hvordan egne arbeidsprosesser, informasjon og it-systemer bør kartlegges og dokumenteres for å sikre at den innhentede informasjonen passer inn og møter krav, forutsetninger og gevinster i egen organisasjon.

Versjon 1.0 av kokeboka ble kalt: «Utveksling av informasjon mellom offentlige etater», undertittel: «Prosess for utveksling av informasjon mellom offentlige etater». Dokumentene ligger på <http://www.semicolon.no/?p=697> Scenarier som støttes av kokeboken

Det finnes ulike scenarier som viser hvordan informasjonsutveksling mellom systemer eller informasjonsinnhenting fra et system til et annet, i ulike etater kan foregå. Vi har forsøkt å illustrere disse forskjellige scenarioene i Figur 1 nedenfor. I praksis vil mange av scenariene kombineres i det enkelte tilfelle og i den enkelte virksomhet. Nye løsninger vil hente data fra registre, benytte seg av allerede eksisterende API'er og åpen data, samt ha behov for å hente ut spesifikk informasjon fra en eller flere offentlige etater for å kunne realisere verdikjede gevinster.

Behovet for koordinering mellom virksomhetene påvirkes av kompleksiteten, mengden av krav, modenhet til organisasjonen og omfanget av informasjonsutvekslingen.

Kompleksiteten i jussen for de domener som skal utveksle informasjon påvirker også behovet for koordinering.

Figur 1 Forskjellige case for informasjonsutveksling

Scenario 1: Informasjonsutveksling mellom to etater

I dette scenarioet vil begge etatene ha behov for å tilpasse sine systemer for å få etablert en likeverdig og fullverdig informasjonsdeling mellom systemene. Her må berørte etater inngå et forpliktende samarbeid for å realisere de gevinster og muligheter som ligger i informasjonsdelingen

Hele kokeboken må følges for å få gjennomført dette caset.

Scenario 2: Informasjonsutveksling ved kopling til allerede eksisterende API'er

I dette scenarioet vil den ene etaten kople seg til eksisterende punkter for å hente veldefinert informasjon som kan brukes for å effektivisere saksbehandlingen i eget system. I dette scenarioet er det lite kommunikasjon og involvering av etaten som allerede har etablert disse punktene for informasjonsutveksling. For at det skal være mulig å hente ut informasjon, er det viktig at den som skal avgi informasjon, har dokumentert sin informasjon godt.

Scenario 3: Gjøre egne data tilgjengelig som åpne data

Kokeboken vil gi god støtte i å dokumentere egen informasjon slik at andre lett kan bruke denne informasjonen i sine systemer.

Scenario 4: Kople seg til registre med informasjon

I dette scenarioet har en behov for informasjon fra fellesressurser og registre som for eksempel folkeregisteret, enhetsregisteret, matrikkelen med mer. Scenarioet har mange likhetstrekk med Scenario 2, men håndtering av skalerbarhet og forvaltningsregimene er forskjellig siden det er en til mange relasjon i informasjonsutvekslingen. Behovet for dokumentasjon og forståelsen for hvordan integreringen skal foregå, vil være den samme.

Innhold i kokeboken

Kokeboken inneholder et sett med prosesssteg og forslag til dokumenter som bør produseres avhengig av hvilke scenarier som er aktuelle. Som del av Kokeboken er det også laget et sett med avtaler som skal fylles ut og signeres av etatene som deltar i informasjonsutvekslingen.

Prosesstegene er kombinert med en sjekklister, som inneholder punkter du bør ha vurdert og forskjellige elementer du bør ha dokumentert. Avhengig av hvilket scenario du arbeider innenfor, vil ulike spørsmål i sjekklisten være relevante.

Målet med kokeboken er å sikre god koordinering og felles målforståelse på tvers av virksomhetene. Dette gjøres ved å ha fokus på: ressursplanlegging, avstemming av tidsvindu for utvikling og testing, samordne krav til kvalitet og akseptansetest, koordinering av budsjettbehov, sikre ressurstilgang, opplæring og igangsetting av nye arbeidsprosesser med ny informasjon og nye IT-løsninger, og ikke minst fokus på gevinstrealisering for informasjonsutvekslingen.

Kokeboken er ment å gi beslutningstakere og prosjektledere ett tillegg til vanlige prosjektstyringsmetoder og sjekklister. Dvs kokeboken er ikke ment å konkurrere med etatenes prosjektstyringsmetoder, systemutviklingsmetode & testing og egne rutiner for IKT drift og forvaltning.

Bakgrunn for kokeboken

Innholdet og anbefalingene i kokeboken er basert på erfaringene fra 6 år med aktiviteter i Semicolon prosjektet. Semicolon ble utfordret til å oppsummere god praksis for informasjonsutveksling mellom offentlige etater. Som eksempel case fikk vi anledning til å følge ett prosjektet i effektprogrammet til UDI. Dette prosjektet skulle etablere informasjonsutveksling mellom UDI og Lånekassen samt UDI og Skattedirektoratet.

Oppsummering

Kokeboken er et supplement til eksisterende prosjektmetodikk.

Kokeboken har et fokus på samarbeidet som må foregå mellom to eller flere etater når det skal etableres systemer for deling av informasjon. En ser også på hvordan en etat kan kople seg til eksisterende koplingspunkter som en annen etat har gjort tilgjengelig og hvordan en etat selv kan gjøre sine data tilgjengelige.

Kokeboken har et fokus på de innledende fasene i et prosjekt, og ikke på selve implementeringen og hvordan denne gjennomføres.

Det å etablere elektronisk informasjonsutveksling benyttes i mange sammenhenger som virkemiddel for å oppnå gevinster. Vær oppmerksom på at økt utbredelse av elektronisk informasjonsutveksling kobler flere sider av virksomheter sammen og påvirker endringsevnen til den enkelte involverte. Koblingen fører til økte avhengigheter og behov for koordinering på mange nivå som igjen fører til økte forvaltningskostnader.